

هلیکو باکتریلوری

علت شایع زخم معده و اثنی عشر

اسید از میان لایه تضعیف شده محافظ گذشته و زخم ایجاد می کند.

هلیکو باکتر بیلوری به لایه مخاطی تهاجم می کند و آن را تضعیف می نماید.

کمک به موفقیت درمان

داروهایتان را دقیقاً همان گونه که پزشک یا داروسازتان به شما آموزش می دهد مصرف کنید. مصرف داروها ممکن است باعث شود که شما برای مدت زمان کوتاهی احساس کنید که حالتان بدتر شده، اما باید بدانید که این بهترین راه برای کشتن تمام باکتریهای هلیکوباکتریلوری و ممانعت از برگشت زخم است. پرهیز از کشیدن سیگار و عدم مصرف مسکن هایی مانند آسپرین و داروهای مشابه می تواند به بهبود زخم و جلوگیری از برگشت آن کمک کند.

مواردی که باید پزشک را مطلع کنید

با درمان مناسب، اکثر زخم ها بدون مشکل ترمیم می شوند اما اگر شما متوجه هر کدام از موارد زیر شدید به پزشک خود اطلاع دهید:

- استفراغ مکرر یا استفراغ خونی
- مدفوع قیری رنگ، تیره یا خونی
- درد ناگهانی یا شدید
- کاهش مداوم وزن
- تداوم درد بعد از خوردن داروهایتان

زخم ها کجا تشکیل می شوند؟

یک زخم (جراحت یا ضایعه ای شبیه دهانه آتشفشان) می تواند در دو منطقه اصلی دستگاه گوارش تشکیل شود: یکی در اثنی عشر جایی که معده به روده کوچک متصل می شود و دیگری در خود معده. این دو ناحیه محتوی اسید و آنزیم های قوی هستند که به هضم غذایی که می خورید کمک می کنند. برای محافظت بافت دستگاه گوارش در برابر این مواد، معده و اثنی عشر توسط لایه مخاطی محافظت کننده ای پوشیده شده اند.

اسید ممکن است از لایه مخاط تضعیف شده، عبور کند و بافت ملتهب زیرین را بسوزاند. این عوامل ممکن است منجر به شکل گیری زخم در آستر معده یا اثنی عشر شوند.

هلیکوباکتریلوری در لایه مخاطی نفوذ می کند و آن را تضعیف می نماید.

اسید از میان لایه تضعیف شده مخاط گذشته و زخم ایجاد می کند.

مرکز بهداشت استان اصفهان
گروه سلامت خانواده و جمعیت
واحد سلامت میانسالان

معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دفتر سلامت خانواده و جمعیت - اداره میانسالان

مرکز تحقیقات بیماری های گوارش و کبد دانشگاه تهران
انجمن متخصصین گوارش و کبد

یک مشکل درده آور

اگر زخم معده یا اثنی عشر دارید می دانید که می تواند مشکلی ناخوشایند و یا حتی دردناک باشد. اما آیا علت آن را می دانید؟ در گذشته تصور بر این بود که زخم ها توسط غذای پرادویه، فشار روحی یا داشتن یک شخصیت مضطرب ایجاد می شوند. اکنون به این مسئله پی برده اند که اکثر زخم ها احتمالاً به علت عفونت با یک باکتری به نام هلیکوباکتریلوری به وجود می آیند.

علائم شایع زخم

زخم ها ممکن است با علامت یا بدون علامت باشند و اغلب، علائمی گذرا و غیر مداوم دارند. اگر مبتلا به زخم هستید، ممکن است متوجه بعضی از علائم شایع زیر شده باشید:

- سوزش، پیچش یا درد شبیه گرسنگی در ناحیه معده اغلب ۱ تا ۳ ساعت بعد از غذا یا در نیمه شب
- دردی که با خوردن بهتر یا بدتر می شود
- تهوع و استفراغ
- مدفوع قیری رنگ، سیاه یا خون آلود (که نشان دهنده خونریزی از زخم است).

چگونگی بررسی و معاینه شما

ارزیابی و معاینه شما به وسیله پزشک می تواند نشان دهد که

آیا شما زخم دارید یا نه و نیز تعیین کند آیا عامل آن هلیکوباکتریلوری است یا نه. پزشک ممکن است سوابقی از شما بکند و احتمالاً یک سری آزمایش انجام دهد. ممکن است قبل از انجام آزمایش های گران قیمت، درمان های خاصی انجام شود.

تاریخچه

پزشک شما احتمالاً خواهد پرسید: آیا سابقه خانوادگی مثبت از لحاظ زخم دارید؟ (زیرا زخم ها معمولاً در افراد یک خانواده بیشتر بروز می کنند). همچنین ممکن است از شما سوال شود: آیا سیگار می کشید؟ یا مسکن مصرف می کنید؟ (چرا که این کارها احتمال وجود زخم را بالا می برند).

بعضی آزمایش های ویژه

آزمایش های خاصی می توانند وجود زخم را تأیید کنند. عکس (اشعه ایکس) که از قسمت های فوقانی دستگاه گوارش تهیه می شود، به تعیین محل زخم کمک می کند.

در طی این آزمون شما یک مایع گچی که محتوی باریم است می نوشید. این مایع کمک می کند تا زخم در تصویر گرفته شده توسط اشعه ایکس دیده شود. معاینه توسط آندوسکوپی با یک لوله طویل که از طریق دهان به طرف معده عبور داده می شود، انجام می گردد و به پزشک امکان می دهد تا زخم را از نزدیک مشاهده کند. تعدادی آزمایش سرمی و تنفسی نیز در دسترس هستند که وجود هلیکوباکتریلوری را در دستگاه گوارش شما نشان می دهند.

نحوه درمان

بعد از این که تحت معاینه و بررسی قرار گرفتید پزشک می تواند درمان را شروع کند. اگر آزمایش ها نشان دهند که باکتری هلیکوباکتریلوری در دستگاه گوارش شما وجود دارد، درمان های دارویی برای از بین بردن این باکتری تجویز می شود و در نتیجه، زخم نیز ترمیم می یابد.

درمان های دارویی

برای از بین بردن این باکتری احتمالاً پزشک شما آنتی بیوتیک های ویژه ای تجویز خواهد کرد. اغلب درمان های دارویی معمول زخم نیز تجویز می شوند. بیشتر اوقات کشتن این باکتری مانع از برگشت زخم خواهد شد. گاهی اوقات همه باکتری ها کشته نمی شوند یا این که مجدداً بر می گردند. اگر این حالت اتفاق بیفتد زخم دیگری تشکیل خواهد شد.